

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ D'EDUCACIÓ I UNIVERSITATS DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 353-1992

Fq.Con.núm. 33/27

XI legislatura

Any 2023

Núm. 9

Presidència del Sr. Àlex Pitaluga i Ivorra

Sessió celebrada dia 9 de novembre de 2023

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PROPOSICIONS NO DE LLEI:

- 1) **RGE núm. 7835/23**, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a creació d'un grau de filologia catalana a l'extensió d'Eivissa i Formentera. 88
 - 2) **RGE núm. 8114/23**, presentada pel Grup Parlamentari VOX, relativa a l'EBAU única a tot el territori nacional. 91
-

EL SR. PRESIDENT:

Bona tarda a tothom, senyores i senyors diputats. Començarem la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions.

EL SR. SAGRERAS I BALLESTER:

Sr. President, Sebastià Sagreras substitueix Marga Durán. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Bé, gràcies a vostè. Passam al primer punt de l'ordre del dia d'avui, relatiu al debat i votació de les proposicions no de llei amb RGE núm. 7835 i 8114/23.

1) Proposició no de llei RGE núm. 7835/23, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a creació d'un grau de filologia catalana a l'extensió d'Eivissa i Formentera.

Començam per la Proposició no de llei RGE núm. 7835/23, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a la creació d'un grau de filologia catalana a l'extensió d'Eivissa i Formentera. Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el Sr. Bona, per un temps de cinc minuts.

EL SR. BONA I CASAS:

Gràcies, Sr. President. Bé, aquesta proposició no de llei l'hauria de defensar el meu company Àlex Pitaluga que, per problemes sobrevinguts, idò ha acabat avui presidint aquesta mesa.

Un dels problemes més importants que ara mateix té l'ensenyament a les illes Pitiüses, en general, i a l'illa d'Eivissa, en particular, és la manca de professionals de determinades especialitats de secundària. El motiu principal és la manca d'habitatge a preus assequibles, el preu prohibitiu de lloguers i l'alt cost de la vida, però hi ha una especialitat en ensenyament secundari on la falta de professorat especialista és especialment crítica i aquesta és l'especialitat de llengua catalana; la manca d'especialistes a l'illa d'Eivissa és tan gran que el passat mes de setembre a molts de centres encara faltava el professorat necessari per iniciar el curs. A més, les places es varen acabar cobrint -no sense dificultats- per professorat d'altres especialitats, sobretot docents d'història i filosofia, i habilitats amb el nivell que els permet impartir les assignatures pròpies de l'especialitat i que són uns professionals que cobreixen amb molt bona voluntat i interès les places, però que no tenen la mateixa capacitat per impartir català amb les garanties als cursos de batxillerat.

A més, tot d'una que fan punts, aquests docents tornen a la seva especialitat d'origen i no solen tenir continuïtat. I per altra banda, moltes baixes de professorat de llengua catalana es queden sense cobrir durant mesos i el fet de cobrir substitucions de places amb mitges jornades ja s'ha fet pràcticament impossible.

La manca de professorat al nivell dels que imparteixen l'assignatura als cursos superiors i el fet que no són de l'especialitat i la manca de continuïtat dels professionals per no cobrir les baixes o permisos, afecta significativament la competència lingüística en llengua catalana de l'alumnat. Un nivell ja, baix, en molts casos, en tenir aquest alumnat contacte amb la nostra llengua només a l'escola, o a l'Institut.

Aquesta situació, en comptes de millorar, és ben segur que s'agreuja molt més en el futur immediat, un percentatge important de professorat d'aquesta especialitat que treballa ara mateix a les Pitiüses està molt proper a complir l'edat de jubilació i deixarà, en pocs anys, de fer feina.

Per altra banda, al màster de formació de professorat que es desenvolupa a la seu d'Eivissa i Formentera, només una o dues persones es formen cada any per exercir laboralment com a docents d'aquesta especialitat, un nombre de persones que en cap cas no poden fer front ni a una mínima part de la demanda de professionals. I això passa a l'illa d'Eivissa, el territori de la nostra comunitat autònoma on més ha davallat l'ús social de la nostra llengua; a Formentera la situació no és tan greu, però l'ús social també disminueix.

Segons dades del padró d'habitants de l'any 2022, només el 37% de la població de l'illa d'Eivissa ha nascut a la nostra comunitat autònoma i un 33% de la població ha nascut a l'estranger. Segons un informe oficial del Govern balear, d'abril del 2023, la població de les Illes s'ha multiplicat per quatre durant el darrer segle, i a Formentera s'ha multiplicat per cinc, i a Eivissa per sis. Aquest increment és a causa essencialment de la immigració procedent de la resta d'Espanya i, sobretot, de l'estranger durant els darrers 30 anys.

Pel que fa a l'ús de la llengua, segons dades del 2014, darrera enquesta completa sobre usos lingüístics, només el 23,9% de la població d'Eivissa té el català com a llengua habitual, i només el 2,9% dels joves parla en català habitualment, i només el 27,3% dels habitants d'Eivissa parlen català amb els seus fills.

És per tot això que crear un grau de filologia catalana a l'extensió de la Universitat d'Eivissa i Formentera es fa cada vegada més urgent i es podria fer, si fos necessari, amb les condicions de semipresencialitat que actualment permeten fer estudis de dret, d'infermeria o educació infantil i primària, no suposaria una despesa molt gran i contribuiria a resoldre aquest problema de manca de professorat que cada any es fa més greu.

D'aquesta manera, es podria cobrir una part significativa de la demanda actual i futura dels professionals necessaris, estudis com els d'infermeria, que tenien també una manca de professionals a les Pitiüses, es van implantar a l'extensió universitària i aquesta decisió ha estat clau a l'hora d'evitar una manca d'infermers i d'infermeres com han tengut, per exemple, els metges.

La molt bona sortida laboral que tendria aquest grau és la millor garantia per tenir una demanda suficient per part d'estudiants d'Eivissa i Formentera, uns estudiants que no necessitarien abandonar l'illa i que també podrien ser incentivats amb altres mesures.

Per altra banda, la presència del grau podria afavorir la realització d'estudis i investigacions al voltant de la llengua catalana, pròpia de les Pitiüses i de les seves variants lingüístiques, i podria afavorir també la realització d'accions per a la seva conservació i impuls.

I és, per això, que demanam a tots els grups parlamentaris el seu suport a la següent proposició no de llei, amb un únic punt per sotmetre a votació, que seria que "El Parlament de les Illes Balears insta el Govern balear a implantar els estudis de filologia catalana a l'extensió universitària d'Eivissa i Formentera de les Illes Balears i a realitzar tots els tràmits necessaris per aconseguir la implantació d'aquests estudis el més aviat possible i que puguin posar-se en marxa abans que acabi la present legislatura."

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Bona. Passam ara al torn de fixació de posicions, pel Grup Parlamentari VOX té la paraula la Sra. Manuela Cañadas, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CAÑADAS I PINILLA:

Gracias, presidente. Argumentan ustedes que el uso de la lengua catalana en Eivissa y Formentera ha disminuido pero se refieren a unos datos que, según tengo entendido, son del año 2014, después de la normalización o imposición del uso de la lengua catalana, que ha venido realizando durante todo su gobierno, e insisten.

Refiere falta de profesoras en la especialidad de catalán en centros educativos de secundaria de las Pitiusas pero, como afirman, claro está que no es por falta de profesoras, sino por el alto precio de la vivienda y el alto coste de vida al que nos ha traído, por fin, su finalizado gobierno. Hemos pasado de tener 37 nuevos alumnos en filología catalana a unos 10 alumnos matriculados en primero. Está claro que no es una de las carreras más demandadas.

Empiezan su exposición en esta PNL diciendo que en Eivissa es donde más ha bajado el nivel del uso del catalán, y están ustedes hablando de una isla donde la mayoría son extranjeros, que quieren ustedes imponerles a toda costa el catalán, con las ya conocidas y manoseadas mentiras del independentismo sobre la lengua, "el catalán está en peligro". Cuando es mentira, el secesionismo azuza un conflicto social artificial por la supuesta defensa del idioma, los datos objetivos y los números oficiales contradicen el relato oficial del mismo que acusa a España de ser un Estado opresor, cuyo objetivo es hacer desaparecer la lengua de la comunidad, cuando ha sido al contrario.

En Baleares hay un conflicto social artificial, alimentado por oscuros intereses políticos y algún que otro sindicato, que parece más un comisario político que defensores de los derechos y libertades de los centros y menores; el único objetivo: tensionar a la sociedad. El catalán, no está en peligro, lo que está en peligro es el proyecto político independentista.

De hecho, la UNESCO tiene indicadores y ninguno de ellos apunta a que el catalán esté en peligro.

No vamos a apoyar la formación de dicho grado en extensión universitaria, porque primero habrá que saber cuánta gente se ha matriculado los últimos años para realizar dicho grado en Eivissa y Formentera o cuánta gente se quiere matricular en dicho grado, para realmente dar respuesta a una posible necesidad.

Gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Cañadas. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula la Sra. Maria Ramon, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. RAMON I SALAS:

Gràcies, Sr. President. Bé, nosaltres donarem suport a aquesta proposició no de llei, tot i que crec que és important recalcar una sèrie de coses. Evidentment, i ja ho hem dit les vegades que s'ha posat damunt la taula seguir posant o augmentant les ofertes formatives a les Illes Balears, així que tot el que implica augmentar aquesta oferta crec que és bo, i més ara, també, en aquest cas, que parlem de foment i la promoció de la llengua catalana.

Jo crec que a Eivissa tenim una realitat més complexa, tenint en compte -i aquest principi de curs ho hem vist- les places de difícil cobertura a segons quines especialitats. Però, és clar, això també ens du al cost de vida, a l'accés a l'habitatge, però també al model econòmic de l'illa d'Eivissa, on moltes vegades els adolescents, els joves, quan han de triar una carrera universitària, es decanten més per ja començar a fer feina perquè tenen un sou, que a la seva edat el consideren prou important, i s'estimen més fer feina que estudiar.

Jo crec que també hem de fer que les carreres siguin atractives, que els al·lots joves vulguin estudiar i no directament accedir a un mercat laboral per un model econòmic, que nosaltres sempre diem que no hem de posar tots els ous al mateix paner, però sobretot també crec que hem de facilitar l'accés als estudis dels joves i, en aquest cas, moltes vegades potser que, per fomentar o intentar... que en aquest cas ens trobam amb carreres que tal vegada ens faltin professionals, intentar destinar ajudes o fins i tot beques en aquest sentit.

També amb les dades que ens marca la PNL veiem que sí que és ver que tenim un augment gran de nouvinguts a les nostres illes, això suposa que més gent no coneix la nostra llengua, però és evident que des de l'administració també s'han de fer no sols proporcionar estudis, sinó fomentar que es parli la llengua d'aquesta terra entre els nouvinguts, i és l'administració la que ha de voler fer valorar la nostra llengua, però sobretot que també l'estimi la gent que ve d'altres indrets, no sols de l'Estat, sinó també d'altres països.

Per això, també afegir aquesta necessitat de compromís i accions reals per part de les administracions per protegir la nostra llengua, a més de crear aquests estudis que, com diem,

repetesc, augmentar oferta formativa sempre és positiu en qualsevol cas.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Ramon. Pel Grup Parlamentari Mixt té la paraula la Sra. Joana Gomila, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. GOMILA I LLUCH;

Gràcies, Sr. President. Som conscients de la necessitat de professorat de català a les nostres illes per poder cobrir les diferents places dels instituts i amb major mesura en el cas d'Eivissa, ara bé, tenim els nostres dubtes que la millor manera de fer-ho sigui creant un grau a l'extensió universitària d'Eivissa, ja que tenim entès que a la UIB el grau de filologia catalana pràcticament no cobreix totes les seves places. Per tant, no sé si es cobririen a Eivissa.

A més, aquest fet també es podria aplicar a altres especialitats com, per exemple, el cas de matemàtiques, que també és un professorat de molt difícil cobertura, i que entenem que no tendria sentit fer l'extensió universitària, per exemple, a Eivissa, d'un grau de matemàtiques.

Tenim els nostres dubtes que el problema de manca de professorat sigui precisament el fet de no haver-hi una extensió universitària. Creiem que una part important de la manca de professorat a Eivissa és a causa, com bé dèieu, que tenen el preu de l'habitatge molt elevat, que el cost de vida és molt elevat, que hi manquen vols i, és clar, el fet de no poder viure allà, a Eivissa, fa que la majoria de gent elegeixi primer altres illes que no Eivissa.

Per tant, creiem que el que hauria de fer el Govern és resoldre aquests problemes per fer que els professionals vulguin i puguin exercir a Eivissa. I per açò, des de MÉS per Menorca, farem un vot d'abstenció.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Gomila. Pel Grup Parlamentari Popular, té la paraula la Sra. Marta Pereira, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. PEREIRA I SANTÍN:

Muchas gracias, presidente. Pues, claro que hacen falta profesoras de lengua catalana, y de matemáticas y de informática y de idiomas y de física, y también hacen falta psicólogos y oncólogos y pediatras.

Ustedes hacen referencia a un estudio sobre el uso de la lengua catalana del año 2014, pero el 2 de julio de 2015 tomó posesión la Sra. Francina Armengol, gobernaron ustedes durante ocho años y no hicieron nada al respecto. Antes no era una cuestión importante, cuando gobernaban ustedes, y ahora sí, ¿no?

Estos son los datos de la Universidad de las Islas Baleares de los estudios de filología catalana: año académico 2020-2021, oferta de plazas, 55; matriculados, 35; egresados, 12. Año académico 2021-2022, oferta de plazas, 55; matriculados, 34, ya uno menos; egresados, 11, uno menos también. Año académico 2022-2023, oferta de plazas, 55; matriculados, 26; egresados, 16; el pasado año se quedaron 29 plazas libres. Año académico 2023-2024, oferta de plazas, 40, aquí ya la oferta bajó en 10, y todavía estaban ustedes; matriculados, 17. Menos mal que bajaron la oferta porque si hubiesen seguido manteniendo las 55 se hubiesen quedado libres 38.

Es necesario hacer un estudio de mercado para adecuar las enseñanzas que se imparten en la isla de Eivissa a lo que nuestros estudiantes quieren estudiar. Existe una gran demanda en algunas disciplinas, como bien ha dicho usted, en enfermería o informática, entre otras, con muy buenas perspectivas laborales. Y por tener un catálogo de estudios obsoleto y que no se ajusta a la realidad son muchos los jóvenes que se quedan sin plaza y deben salir a cursar sus estudios fuera de la isla, con los esfuerzos e inconvenientes que conlleva en muchas ocasiones.

Los esfuerzos de la Conselleria de Educación y Universidades deben dirigirse a paliar estas situaciones y reforzar los grados y enseñanzas donde faltan plazas, no donde sobran, por lo que votaremos no a su proposición.

Muchas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Pereira. Té la paraula per contradiccions el grup proponent, per un temps de cinc minuts. Sr. Bona.

EL SR. BONA I CASAS:

Gràcies, Sr. President. Bé, molt interessants els seus arguments. La portaveu de VOX diu que nosaltres volem imposar el català als estrangers, deu ser que també volem imposar-los el castellà, perquè tampoc no és la seva llengua materna; és clar, aquí hauríem d'entendre que si una llengua és oficial a un territori la gent l'hauria d'aprendre, almanco les administracions haurien de fer esforços perquè aquesta llengua fos apresada a un entorn escolar.

També m'alegra saber que vostès reconeixen que el problema dels professionals a Eivissa és l'habitatge, per tant, si no hi ha metges, no és pel català, és per l'habitatge. I tant al Partit Popular com a VOX jo els diria: efectivament, l'habitatge a Eivissa és un problema, jo no sé si vostès creuen les paraules de la Sra. Vidal, jo no les crec gaire, ella mateixa reconeix, quan fa rodes de premsa, que no té una vareta màgica, que no ho pot arreglar tot en dos dies, ni ella ni ningú. La solució transitòria mentre els problemes de l'habitatge, que esperem que s'arregli, no creiem que sigui amb el seu decret de totes maneres, però esperem que s'arregli el més prest possible, però la solució transitòria es formar la gent d'Eivissa i Formentera, que ja té habitatge i, per tant, no pateix el problema d'habitatge, formar-lo allà perquè quedi a fer feina allà.

Sra. Portaveu de VOX, si pensa que el català no està en perill, hauria de llegir la Carta europea de llengües minoritàries que diu que “el català és llengua objecte de protecció”, i que Espanya va signar a l'any 1992, amb Felipe González, de president, i va ratificar i fer entrar en vigor a l'any 2001. Saben qui era el president, quan es va ratificar l'abril del 2001 i es va fer entrar en vigor l'agost del 2001? José María Aznar.

Diu el Partit Popular que nosaltres no férem res respecte d'això. Entenc, almanco per les competències de llengua catalana de l'alumnat, sí que hi férem. Amb dades de l'IAQSE, que és l'Institut d'Avaluació i Qualitat per avaluar la qualitat educativa, que el conseller pensa fer servir per avaluar el seu pla, ja li podem avançar en certa manera com anirà el seu pla, i un exemple de què es va fer: en la competència en comunicació lingüística en llengua catalana a segon d'ESO, el percentatge global d'alumnes que van consolidar l'avaluació del curs 2016- 2017, que és el darrer en què hi va haver dades, perquè després va venir la pandèmia i va ser un poc difícil fer proves, era del 63,8%, i va augmentar respecte del curs 2013-2014, que es trobava en el 60,6%, per tant, 3 punts percentuals pràcticament.

I la diferència respecte de l'avaluació del 2008-2009 era molt significativa, ja que estàvem en percentatges del 73,6%; és a dir, el que vàrem deixar nosaltres el 2009 i el que varem deixar vostès al 2014 era baixar 13 punts percentuals la competència en llengua catalana, i en llengua castellana també la vàrem aconseguir augmentar, nosaltres la vàrem augmentar del 2014 al curs 2016-2017, també en 3 punts, d'un 59,6% a un 62,9% i també venia d'una avaluació el curs 2008-2009, d'un 70,9%, també la vàrem fer davallar 11 punts.

Per tant, la política del PP en educació a l'època de José Ramón Bauzá, i enguany va pel mateix camí, ja ens ho mostren, va ser baixar en 13 punts la competència catalana i en 11 punts la competència en llengua castellana.

Si vostès volen que es cobreixin les places a la Universitat de les Illes Balears amb estudiants eivissencs, perquè no volen posar els estudis a Eivissa, paguin vostès l'habitatge dels estudiants d'altres illes, de Menorca i d'Eivissa, perquè vinguin a estudiar a Mallorca, com era, per exemple, la proposta electoral del Partit Socialista, o construeixin una nova residència universitària, que han decidit descartar a Palma, quan només faltava una signatura d'una alta funcionari perquè es fes realitat.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Bona. Acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 7835/23.

Vots a favor?

LA SRA. SECRETÀRIA:

5.

EL SR. PRESIDENT:

Vots en contra?

LA SRA. SECRETÀRIA:

7 en contra.

EL SR. PRESIDENT.

Està bé, està bé. Abstencions?

LA SRA. SECRETÀRIA:

1 abstenció.

EL SR. PRESIDENT:

En conseqüència, queda rebutjada la Proposició no de llei RGE núm. 7835/23, relativa al grau de filologia catalana a l'extensió de la UIB a Eivissa i a Formentera.

2) Proposició no de llei RGE núm. 8114/23, presentada pel Grup Parlamentari VOX, relativa a l'EBAU única a tot el territori nacional.

I ara passam a la següent, a continuació passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 8114/23 -la d'abans era la 7835/23, perdonin-, presentada pel Grup Parlamentari VOX, relativa a l'EBAU única a tot el territori nacional. Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari VOX, té la paraula la Sra. Manuela Cañadas, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CAÑADAS I PINILLA:

Gracias, presidente. Aunque legalmente las instituciones regionales cuentan en España con la posibilidad de regular y desarrollar ciertos aspectos del sistema educativo, de ninguna manera podrían hacerlo sin tener en cuenta el principio de igualdad. La educación es el lugar privilegiado donde pueden corregirse las desigualdades derivadas del diferente origen social o económico de los jóvenes españoles.

Como consecuencia de los múltiples trasposos de competencias en materia de educación, llevados a cabo por gobiernos de distinto signo político, se han generado grandes diferencias de carácter educativo entre las distintas regiones, un claro exponente de estas diferencias es la prueba de la evaluación de bachillerato para el acceso a la universidad, llamada EBAU, es la prueba que permite el acceso al sistema universitario español y su realización constituye un requisito necesario para lograr el acceso al estudio de un grado universitario.

Sin embargo, la constante transferencia competencial desde el Estado a las administraciones regionales ha provocado que en España existan hasta 17 EBAU diferentes. Es difícil discutir que esto es un despropósito desde cualquier punto de vista, empezando por el más básico de equidad. Una de las consecuencias directas de esta situación es la disparidad de los resultados del examen dependiendo de la región. Por ejemplo, mientras que en 2022 el porcentaje de sobresalientes en la fase

general ordinaria de la EBAU se situaba en un 2,2% en las Islas Baleares, este ascendía hasta un 13,6 en el Principado de Asturias. Asimismo, mientras que el porcentaje de sobresalientes en acceso a grado en convocatoria ordinaria alcanzaba el 6,7 en las Islas Baleares, sobrepasaba el 19 en el mismo Principado.

De la misma manera, deviene necesario resaltar que el último informe PISA disponible, elaborado con criterios de la OCDE, para evaluar el nivel educativo de los distintos países de todo el mundo, señalaba que la puntuación media estimada de los estudiantes de España alcanza los 481 puntos, significativamente inferior al de la media, 489, y al total de la Unión Europea, 494. Igualmente el referido informe ponía de manifiesto las desigualdades entre unas regiones españolas y otras indicando que las puntuaciones medias estimadas más bajas corresponden a Ceuta y Melilla, con 70 y 50 puntos menos, respectivamente, que la media estimada de España y comunidades autónomas españolas con resultados significativamente inferiores a los del promedio de España y el conjunto de países OCDE.

Pese a lo expuesto, el Gobierno de la decimocuarta legislatura no ha tomado las medidas oportunas para revertir esta situación, es más, el Gobierno de España, a través de la LOMLOE, no solo ha renunciado a modificar la EBAU para convertirla en una prueba única nacional, sino que además ha rebajado el nivel del sistema educativo en la etapa escolar diseñando unos currículos que son cada vez más genéricos e indeterminados, y permitiendo que los alumnos puedan pasar de curso aún cuando no hayan aprobado todas las materias.

Todo ello es incompatible con el deber de los poderes públicos de proteger el principio de igualdad que, como valor superior del ordenamiento, debe inspirar el sistema educativo español.

La actual ordenación de competencias se ha mostrado absolutamente ineficaz a la hora de garantizar la igualdad de oportunidades en el acceso a la universidad de todos los alumnos españoles y la política educativa del actual Gobierno de España no ha hecho más que agravar este problema.

En resumen, el Estado tiene la competencia exclusiva e ineludible de establecer las condiciones básicas que garanticen la igualdad de los españoles en el cumplimiento del artículo 27 de la Constitución Española, lo que implica que debe asegurar que todos los españoles puedan acceder en igualdad de condiciones a la educación, también a la educación universitaria. Sin embargo, las deficiencias del modelo territorial de España y la nefasta política educativa del Gobierno de Pedro Sánchez han provocado desigualdades significativas entre los españoles, que son especialmente agudas en el acceso a la universidad. Así, por una parte, la descentralización de la educación, sustentada en el sistema autonómico, es negativa en términos de mera eficacia. Por otra, conculca el principio de igualdad de los españoles permitiendo situaciones injustas, como la relativa a las diferencias entre unas regiones y otras con respecto a la EBAU.

Una transferencia competencial que provoca desigualdad de derechos entre los nacionales de un mismo país es síntoma de

un grave deterioro institucional, máxime si estas competencias atañen a un derecho tan esencial como la educación.

Puede concluirse, a la vista de lo anterior, que el Gobierno de España, con su política educativa, ha ahondado en estas diferencias injustas y ha llevado al país a una disminución del nivel educativo, tanto desde el punto de vista de la calidad académica como en el propio ámbito de la calidad democrática.

Por todo ello, urge llevar a cabo una reforma del sistema educativo que comience por garantizar la igualdad de oportunidades de los jóvenes españoles a través de una prueba única de evaluación de bachillerato para el acceso a la universidad en todo el territorio nacional...

EL SR. PRESIDENT:

Sí, acabi, Sra. Cañadas.

LA SRA. CAÑADAS I PINILLA:

Pues, bueno, por todo ello el Grupo Parlamentario VOX presenta la proposición de implantar una EBAU única en toda España.

Gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Cañadas. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula la Sra. Maria... ai!, sí, sí, perdó, perdó. Torn de fixació de posicions, pel Grup Parlamentari Socialista té la paraula el Sr. Ares Fernández, per un temps de cinc minuts.

EL SR. FERNÁNDEZ I LOMBARDO:

Moltíssimes gràcies, Sr. President. Ja trobava jo a faltar aquest debat, ho dic perquè és un clàssic entre els *hits* de les PNL que es presenten a aquest parlament, crec que, evidentment, les poden presentar tantes vegades com vulguin i estan en el seu dret, però entendran que si s'han reiterades, doncs el nostre posicionament sigui el mateix i els arguments siguin els mateixos, fins que no ens convencin d'una altra cosa. Per ara no estam convençuts de canviar el nostre vot.

Com a titular, la igualtat d'oportunitats en l'accés a la Universitat, pel que respecta a l'EBAU està garantida, garantida, i el que vostès proposen, per cinquena i sisena vegada en aquest parlament, la unificació i la uniformització de la prova d'accés a la Universitat no la converteix aquesta prova amb més igualitària.

I a mi no em sorprèn, com li he dit algunes vegades, el rerafons d'aquesta proposició, perquè entenc que presentin això, que té un aire, com dic, recentralitzador i uniformador important, perquè vostès senzillament, i la Sra. Cañadas ens ho ha dit, no creuen en l'estat de les autonomies, pensen que és un estat fallit i que, per tant, tampoc no comparteixen tot l'ordenament jurídic i competencial que se'n deriva, no els agrada, senzillament. Com sempre, la Constitució sí, però

sempre a estones, només les parts que els convenen i només les parts que els agraden.

L'EBAU és una prova d'accés a la Universitat que es planifica, es coordina i se realitza a cada comunitat autònoma en coordinació amb les universitats, i ho fan exercint les seves competències. I aquesta proposta que presenten precisament romp aquest esquema competencial.

L'educació a Espanya es basa en el sistema de descentralització educativa i, per tant, són les comunitats autònomes les encarregades de gestionar l'educació en els seus territoris. No ho dic jo, ho diu la Constitució Espanyola als seus articles 148 i 149 i també l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears al seu article 35, i també les proves d'accés a la Universitat.

I nosaltres sempre hem defensat aquest model bàsicament perquè és la manera que cada territori faci la seva política educativa i universitària propera al seu territori, en atenció a les diferents circumstàncies socials, econòmiques i culturals.

Ara, li diré -com he reiterat ja, crec que per quarta o per cinquena vegada- que no hi ha cap informe acadèmic -acadèmic- que sostingui amb dades contrastades que hi hagi proves més fàcils que unes altres, cap ni un. Per tant, d'això se'n deriva una conclusió evident: no hi ha cap discriminació.

Qui diu això, que no hi ha cap dada acadèmica ni contrastada? Ho diuen els socialcomunistes? Ho diu aquest portaveu? No, ho diu la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles, la CRUE, de forma reiterada, que diuen que..., -perquè ho saben bé, ho tenen molt clar-, que cada comunitat concreta marges molt taxats per part de l'Estat.

Concretament és l'Estat qui estableix uns criteris comuns prou estrictes, estableix el 70% del contingut, estableix també l'estructura de l'examen, la seva tipologia, el calendari, i són les comunitats autònomes les que complementen el 30% del contingut restant, les que estableixen part dels criteris de correcció, les que concreten la forquilla de les preguntes mínimes i màximes que estableix l'Estat, etc. Per tant, és evident que les comunitats autònomes tenen un marge relatiu, relatiu d'establir les proves de l'EBAU.

Per tant, evidentment, com he dit abans, no es desprèn que hi hagi cap discriminació ni privilegis ni diferències que suposin el trencament del principi d'igualtat per l'EBAU. Li diré que si es produeixen desequilibris en aquest sistema, el sistema està preparat perquè hi hagi solucions dins el sistema ja establert.

De fet, ara el ministeri que treballa, que ha proposat aquesta reforma de l'EBAU, precisament concreta solucionar un problema com són els criteris de correcció, el mètode d'avaluació, que sí que treballa d'harmonitzar-los a nivell de l'Estat, una cosa que podria semblar lògica. Però és que una cosa és harmonitzar criteris de correcció de cara al nou sistema i una altra, que evidentment no té absolutament res a veure, és una prova única, que és el que vostès proposen, una reforma de l'EBAU, per cert, que la comunitat universitària la reclama des de fa molts d'anys, que ha estat dialogada amb les comunitats

autònomes, aquelles que han volgut treballar en el grup de treball, i que es preveu que la seva implantació completa sigui a l'any 2028, i mentrestant tots aquests cursos que queden per arribar a l'any 2028 siguin cursos de transició.

Enguany havia de ser un primer any on s'incorporessin uns petits canvis, però, malgrat les eleccions i, per tant, el Govern es troba en funcions i no s'ha pogut desenvolupar. Per tant, tampoc no hi ha cap canvi en aquest sentit enguany.

O sigui que -com hem reiterat en moltíssimes ocasions i aquesta ocasió no serà menys- per tots aquests arguments, naturalment, nosaltres votarem en contra d'aquesta proposició no de llei.

Moltes gràcies, president.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Fernández. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula la Sra. Maria Ramon, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. RAMON I SALAS:

Moltes gràcies, president. Jo no vull repetir els arguments que ha donat el Sr. Fernández, però sí que m'agradaria assenyalar, que crec que és qüestió de fons, no?, que al final aquesta proposició no de llei el que vol fer és qüestionar l'autonomia de... o les comunitats autònomes de l'Estat.

I dic això perquè a les Illes Balears tenim les competències en educació des de fa més de vint anys, i crec que una de les millors coses que hem pogut tenir és assolir competències com a comunitat autònoma perquè nosaltres coneixem la realitat que vivim a les Illes i podem d'aquí gestionar, en aquest cas, l'educació de la millor manera, de més a prop i amb les millors solucions.

Al contingut de la iniciativa hi havia unes dades que, si no ho record malament, ho comparaven amb Astúries, i jo crec que a l'hora de comparar qualificacions hem d'anar un poc més enllà, no sols comparar qualificacions, sinó que també hem de comparar els recursos que es destinen a educació a una comunitat i a l'altra, els recursos que es destinen als docents, a les ràtios per classe, a la tipologia d'infraestructures, amb moltes coses per poder comparar les qualificacions.

I, en aquest cas, la solució a l'EBAU jo no crec que passi per la uniformització, però sí que, en aquest cas, el diàleg de si s'ha de mantenir, de si s'ha de canviar, s'ha de fer a la Conferència Sectorial d'Educació, que és on es posen els termes damunt la taula i, sobretot, crec que és important tenir en compte les especificitats de cada territori. Com he dit abans, nosaltres som els que coneixem el nostre territori, tenim, a més, una història pròpia, una llengua pròpia i aquesta llengua pròpia, aquesta història pròpia també formen part dels currículums, dels continguts que des de batxiller, del que es dona a Batxiller després és el que s'avalua, a més, a les proves de selectivitat.

La nota surt un 60% del batxiller i un 40% del que es treu a les proves, i aquesta EBAU es basa en els continguts de

batxiller, i a totes les comunitats autònomes, evidentment, són diferents perquè cadascuna té el seu currículum, i més enllà, també, dels arguments que han donat i no vull repetir, nosaltres votarem en contra també reiterant aquesta qüestió de fons que, al final, és posar en dubte o qüestionar les autonomies.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Ramón. Pel Grup Parlamentari Mixt, té la paraula la Sra. Joana Gomila, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. GOMILA I LLUCH:

Gràcies, Sr. President. Bé, vull dir-los que MÉS per Menorca votarà en contra d'aquesta proposta perquè en el fons el que hi ha és una clara intenció de VOX de recentralitzar l'educació, la qual cosa no ens estranya tenint en compte que el seu partit proposa la supressió de les comunitats autònomes, però, mentrestant, mentre açò no sigui possible, pretén el retorn a Madrid de les competències d'educació, per exemple.

A més, l'argumentació que vostès fan per justificar la seva proposta de recentralització de l'EBAU, sota el nostre punt de vista, deixa molt a desitjar perquè identifica estat amb govern d'Espanya, oblida, intencionadament, que les comunitats autònomes són part de l'Estat espanyol i que, per tant, no es vulnera en absolut el que diu l'article 139 de la Constitució. La transferència de les EBAU a les autonomies no és altra cosa que l'adequació de les competències estatals al sistema territorial que fixa la Constitució.

En segon lloc, sota el nostre punt de vista, mescla ous amb caragols i dona per fet que unes proves centralitzades i uniformes millorarien els resultats. I açò nosaltres entenem que és pura presumpció ideològica, perquè no hi ha res que ho demostrï.

A més, estableixen un paral·lelisme fals entre diversitat i desigualtat, que cada comunitat autònoma tenguí sistemes diferents no pressuposa desigualtat, i crec que amb tota la intenció dedueixen que igualtat ha de ser uniformitat.

Per altra banda, vostès obliden o es boten el que estableix l'Estatut d'Autonomia, que té rang de llei orgànica, aprovada per les Corts espanyoles, que, en el seu article 36.4, diu que en matèria d'ensenyament universitari la comunitat autònoma de les Illes té competència exclusiva, sense perjudici de l'autonomia universitària, en la programació i coordinació del sistema universitari. I la recentralització de l'EBAU, que és el que vostès proposen, vol treure aquesta autonomia a les universitats.

Precisament el període en què les comunitats autònomes han tingut les competències educatives és quan més s'ha invertit en educació. Els bons o mals resultats de les avaluacions acadèmiques no és per mor de qui ostenta les competències, sinó més aviat per la inestabilitat del sistema educatiu espanyol pels constants canvis a la llei bàsica d'educació: la LOGSE, la LOCE, la LOE, la LOGSE, la

LOMLOE, així com el que s'inverteix, evidentment, en el sistema educatiu.

Açò no canviaria si l'Estat recuperàs les competències educatives, el contrari, és la gestió autònoma el que nosaltres creiem que garanteix un mínim d'estabilitat.

Des de MÉS per Menorca, defensam la potestat de les comunitats autònomes per dissenyar el seu propi model educatiu, inclosa l'EBAU, atenent les realitats diferents i diferenciades de cadascuna d'elles, com molt bé deia la Sra. Ramón. Si s'accepta l'estat d'autonomies, com a model territorial, s'han d'acceptar com a conseqüència les seves competències. Però, és clar, VOX, com que no ho accepta, malgrat que s'ompli la boca de dir que defensa la Constitució, per açò proposa retallar aquestes competències autònòmiques.

Centralitzar l'EBAU no és altra cosa que una passa en el camí de l'estat centralista, unitari i uniforme que voldrien imposar vostès, encara que ara ho disfressin sota el llenguatge i dades presumptament pedagògiques i donin per fet que unes proves centralitzades i una forma milloren els resultats.

Els resultats es milloren baixant ràtios, tenim prou professorat, amb unes infraestructures educatives adequades, amb reforç educatiu per als alumnes amb necessitats educatives especials, potenciant la formació del professorat i la implicació de les famílies, defensant i respectant l'autonomia de centre i deixant de canviar cada quatre anys la llei d'educació.

El que hem de fer és seguir avançar cap a un sistema educatiu de qualitat i equitatiu, que no segregui per cap motiu, com ho volen fer vostès, i també el PP, amb la llengua, però en cap cas centralitzar l'EBAU.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Gomila. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula la Sra. Maite Torrent, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. TORRENT I PALLICER:

Moltes gràcies, Sr. President. Jo també donaré un disgust al Sr. Ares Fernández, li donaré un disgust, perquè justament nosaltres votarem a favor, i bé, ja..., com ja he dit, votarem a favor d'aquesta PNL, ja que sempre hem defensat una única EBAU per a tot Espanya, acordada amb les comunitats autònomes i amb els òrgans de representació universitària.

Dia 30 d'octubre del 2019, el Partit Popular va enregistrar una PNL que proposava el següent: "El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de l'Estat que, amb permanent diàleg amb les comunitats autònomes i la comunitat educativa, promogui la implantació d'una prova única a tot el territori espanyol, d'avaluació de batxillerat i accés a la universitat, a fi de garantir la igualtat d'oportunitats en l'admissió de tots els alumnes al sistema universitari espanyol, amb independència d'on es realitza". Va quedar així molt clara la postura del Partit Popular.

Defensem, per tant, una única EBAU per garantir una igualtat real, d'oportunitats i equitat de tots els espanyols. Creiem que una prova única d'accés a tot el territori, pot garantir que tots els alumnes tinguin les mateixes oportunitats a l'hora d'elegir quina universitat i quins estudis volen cursar, sense perjudici del lloc on visquin, perquè no sigui motiu de discriminació acadèmica. El fet que hi hagi dins el mateix país diferents proves, amb diferents estructures, blocs de continguts i amb criteris de correcció també diferents, genera evidents desavantatges entre els alumnes, segons allà on visquin.

Creiem que la prova única d'EBAU és la millor manera per complir la Constitució, ja que no discrimina i, en canvi, garanteix equitat a tots aquells alumnes que, per circumstàncies familiars, laborals, personals o acadèmiques, s'hagin de desplaçar a viure a una altra comunitat autònoma. Només s'ha de fer una volta per altres països europeus, molts dels quals admirem educativament parlant, i que fins i tot en volem copiar els seus sistemes educatius, més de 20 països que ens envolten, com França, Alemanya, Itàlia i Finlàndia, per dir-ne uns quants, disposen d'una prova única a tot el país, per a aquells alumnes que conclouen el batxillerat.

Per altra banda, les estadístiques dels resultats finals de l'actual l'EBAU, no reflecteixen prou bé el nivell ni la realitat, ja que, com que no són proves homogènies, els criteris d'avaluació no poden respondre a la necessitat d'homologar el nostre sistema educatiu al de la resta de països. Un estat social i democràtic de dret no pot acceptar que l'educació sigui un factor de desigualtat territorial, sinó un espai d'igualtat d'oportunitats.

Per tot açò, com ja he dit al començament, votarem a favor d'aquesta PNL.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Torrent. Té la paraula per contradiccions, el grup proposant, per un temps màxim de cinc minuts. Sra. Cañadas.

LA SRA. CAÑADAS I PINILLA:

Gracias, presidente. Bueno, aunque ya en su exposición el PP ha contestado al resto de grupos que votarán que no, yo quería añadir que la igualdad no está garantizada porque, como bien ha dicho mi compañera del Partido Popular, los alumnos cuyos padres se ven obligados a trasladarse a otra comunidad autónoma, no han estudiado ni el mismo temario ni la misma lengua. Yo entiendo que a ustedes les gusta mucho controlar la educación, como les gustaría controlarlo todo, pero la realidad es otra.

La llamada le Ley Celaá ha profundizado en la desigualdad entre territorios, disgregando los contenidos que reciben los alumnos, según su lugar de residencia, y ha supuesto un ataque directo a la libertad constitucional de los padres para educar a sus hijos, según sus convicciones morales, hasta el punto de afirmar abiertamente que "los hijos no pertenecen a los padres". Además, Sánchez ha amparado que los gobiernos

separatistas utilicen la educación para adoctrinar y excluir el español de las aulas, contraviniendo la voluntad de las familias y las decisiones de los tribunales.

Es urgente devolver a los españoles una educación gratuita exigente y de calidad, que sea un verdadero ascensor social para los jóvenes y un elemento de cohesión nacional. En nuestro programa llevamos casi 20 medidas, para proteger a nuestros menores y devolver a los padres la legítima autoridad en la educación de sus hijos, porque los hijos no son del Estado.

Luego, no es cuestionar a las autonomías, es que, después de muchísimos años, este modelo está claro que no ha funcionado y se ha convertido en un foco de corrupción, y hasta en algunos casos en triplicar las administraciones, y ya no hay dinero para tanto. La teta del Estado no tiene más leche, no sé si así lo entienden ustedes mejor, este sistema mastodóntico de cargos y duplicidades no se sostiene.

Esto es todo lo que tengo que contestar a todo lo que me han dicho. Muchas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Cañadas. Acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 8114/23.

Vots a favor?

LA SRA. SECRETÀRIA:

7 a favor.

EL SR. PRESIDENT:

Vots en contra?

LA SRA. SECRETÀRIA:

6 en contra.

EL SR. PRESIDENT:

I no hi ha abstencions. En conseqüència, queda aprovada la Proposició no de llei RGE núm. 8114/23, relativa a l'EBAU única a tot el territori nacional.

No havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS